Dosar nr.2-582/2022

H O T Ă R Â R E
În numele legii

19 octombrie 2023 or. Telenești

Judecătoria Orhei, sediul Telenești
Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Gheorghe Ciobanu
Grefier Rodica Negruță, Cristina Darie

în sediul instanței, a examinat în ședință publică cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de I.P. ”Centrul de Excelență în Energetică și Electronică” împotriva lui Eșanu Dan și Eşanu Valentina privind recuperarea cheltuielilor suportate pentru pregătirea cadrelor de specialitate cu finanțare de la bugetul de stat și a cheltuielilor de judecată,

A CONSTATAT:

Argumentele participanților la proces:

La 16 iunie 2022, I.P. „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Eșanu Dan și Eșanu Valentina privind recuperarea cheltuielilor suportate pentru pregătirea cadrelor de specialitate cu finanțare de la bugetul de stat şi a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că potrivit ordinului Directorului Centrului de Excelență în Energetică și Electronică nr.01-20/107-E din 05 august 2017, Eșanu Dan a fost înmatriculat la studii cu finanțare de la bugetul de stat, la specialitatea „Automatizarea Proceselor Tehnologice” (71420), în grupa AT-0117.

Atrage atenția că conform art.1 din Hotărârea de Guvern nr.923/2001, începând cu anul de studii 2001-2002, instituțiile de învățămînt superior și profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar de stat vor încheia cu studenții și elevii, înmatriculați la anul 1 de studii superioare de licență, de master, profesional tehnice pe locuri cu finanțare de la buget contracte privind instruirea și plasarea lor în cîmpul muncii după absolvire în funcție de necesitățile statului. În continuare potrivit art.2 din Hotărârea de Guvern nr.923/2001, a fost aprobat conform anexei, contractul-TIP privind realizarea

studiilor în instituțiile de învățământ superior și profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar pe locuri cu finanțare bugetară și plasarea tinerilor specialiști în cîmpul muncii.

Susține că între IP „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică” și Eșanu Dan în interesele căruia acționa reprezentantul legal Eșanu Valentina, a fost încheiat contractul-TIP privind realizarea studiilor în Centrul de Excelență în Energetică și Electronică, studii de zi, cu finanțarea și plasarea tinerilor specialist în câmpul muncii, precum și Contractul de studii privind planul de învățământ anual de formare profesională, pe care elevul Eșanu Dan l-a urmat conform Regulamentului de organizare și desfășurare a studiilor în învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar-nonterțiar în baza Sistemului de Credite de Studiu Transferabile.

Afirmă că, potrivit obligațiilor contractuale prevăzute la pct.3.3 lit.e) din Contractul-TIP privind realizarea studiilor în instituțiile de învățământ profesional tehnic postsecundar nonterțiar în grupele cu finanțare bugetară, elevul se obligă să restituie la bugetul de stat, în cazul exmatriculării, cheltuielile pentru instruirea în volumul calculat de instituția de învățământ.

Ulterior, conform ordinul Directorului IP „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică”, nr.01-22/392-E din 27.10.2020, pentru restanțe academice, a fost dispus exmatricularea elevului Eșanu Dan.

În contextul dat, a susținut că, pârâții au semnat contractul-TIP prin care au fost informați despre obligațiile sale, și anume „să restituie la bugetul de stat, în cazul exmatriculării sau neprezentării la locul de muncă conform repartizării și al încălcării termenului indicat în prezentul contract, cheltuielile pentru instruire în volumul calculat de instituția de învățământ respectivă”. În așa mod a notat că pârâții urmează a fi obligați să restituie suma de 44 120 (patruzeci și patru mii o sută douăzeci) lei, potrivit calculului detaliat efectuat de contabilitatea instituției.

Într-o altă formulă a relatat că, potrivit pct.5 din Regulamentul privind finanțarea în bază de cost per elev a instituțiilor publice de învățământ profesional tehnic aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1077/2016, se stabilește metodologia de finanțare în bază de cost per elev a instituțiilor publice de învățământ profesional tehnic și modul de aplicare a acesteia în procesul bugetar, iar finanțarea instituțiilor publice de învățământ profesional tehnic se realizează în condițiile prevăzute de Regulamentul sus menționat.

Astfel, în opinia reclamantei volumul alocațiilor de la bugetul de stat corespunzător comenzii de stat pentru formarea profesională se stabilește anual pentru instituția de învățământ în baza limitelor de cheltuieli calculate conform formulei indicate la pct.8 din Regulamentul menționat supra.

A mai precizat că, reieșind din faptul că Eșanu Dan nu a finalizat studiile în IP „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică”, iar la 27.10.2020 a fost exmatriculat din vina sa, pentru a încerca soluționarea litigiului apărut pe cale extrajudiciară, la 26.11.2021, prin somația nr.01-33G/814, pârâtul Eșanu Dan a fost informat referitor la restituirea benevolă și imediată a cheltuielilor suportate de către reclamant pentru dezvoltarea profesională în sumă de 44 120 (patruzeci și patru mii o sută douăzeci) lei, care reprezintă suma cheltuielilor pentru instruirea pârâtului în cadrul IP „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică”, pentru perioada 01.09.2017-27.10.2020.

Informează reclamantul că, somația a fost recepționată de către pârât, iar ca rezultat, la 20.12.2021 în secretariatul IP „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică”, sub nr.01-29G/478, a fost înregistrat răspunsul la somația nr.01-33G/814 din 26.11.2021, prin care pârâtul își exprimă dezacordul cu restituirea cheltuielilor pentru instruirea sa în volumul calculate de IP „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică”.

Notează că, la 23.12.2021 prin scrisoarea nr. 01-33G/1016, IP „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică”, a răspuns la alegațiile și solicitările lui Eșanu Dan.

Afirmă că pârâtul nu a avut careva reacții în pofida faptului că a recepționat scrisoarea și susține că urmează a fi obligat pe cale judiciară la achitarea integrală a cheltuielilor pentru instruirea sa în cadrul IP „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică”, întrucât toate tentativele de rezolvare a neînțelegerilor pe cale extrajudiciară nu s-au soldat cu succes.

Solicită reclamantul încasarea în mod solidar de la Eșanu Dan și Eșanu Valentina în beneficiul IP „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică” pentru recuperarea cheltuielilor suportate pentru pregătirea cadrelor de specialitate cu finanțare de la bugetul de stat în mărime de 44 120 (patruzeci și patru mii o sută douăzeci) lei.

Ca temei de drept a invocat prevederile art.8, 774, 775, 776 Cod civil, pct.1-9 al Anexei nr.2 din Hotărîrea Guvernului nr.1077/2016, pct.3.3 lit.e) al Anexei la Hotărîrea Guvernului nr.923/2001.

Întru respectarea dreptului pârâtului la un proces echitabil, după depunerea cererii de chemare în judecată, instanța a dispus comunicarea actelor de procedură la adresa indicată în cererea de chemare în judecată, care potrivit datelor din actele de identitate anexate la materialele cauzei cât și informației din programului integrat de gestionare a dosarelor, Eșanu Dan și Eșanu Valentina nu și-au schimbat domiciliul,

Instanța reține că Eșanu Dan și Eșanu Valentina au recepționat informația din 20 iunie 2022 privind acceptarea cererii de chemare în judecată în procedură cu valoare redusă, fapt confirmat prin avizele de recepție returnate în adresa instanței, unde sunt aplicate dovada de primire „Eșanu” (f.d.31-32).

La data de 27 iulie 2022 a fost expediat și înregistrat demersul reprezentantului pârâtului Eșanu Dan, avocat Petru Istrati, cu nr.4489 privind examinarea cauzei în procedură generală.

Prin Încheierea Judecătoriei Orhei sediul Telenești din 29 iulie 2022, a fost admis demersul avocatului Petru Istrati, și a fost încetată examinarea în ordinea stabilită pentru cererile cu valoare redusă, a cererii înaintată de I.P. „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică”, împotriva pârâților Eșanu Dan și Eșanu Valentina privind recuperarea cheltuielilor suportate pentru pregătirea cadrelor de specialitate cu finanțare de la bugetul de stat și a cheltuielilor de judecată, și a fost acceptată în procedură contencioasă și stabilită ședința pentru pregătirea cauzei pentru dezbateri judiciare.

La data de 01 august 2022, prin intermediul Direcției evidență și documentare procesuală a instanței, reprezentantul pârâtului Eșanu Dan, avocat Petru Istrati a depus referință asupra acțiunii de contencios, nu a recunoscut acțiunea și a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată înaintată de I.P. „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică” împotriva lui Eșanu Dan și Eşanu Valentina privind recuperarea cheltuielilor suportate pentru pregătirea cadrelor de specialitate cu finanțare de la bugetul de stat şi a cheltuielilor de judecată.

În motivarea poziției expuse în referință, reprezentantul pârâtului Eșanu Dan, avocat Petru Istrati a indicat că, pârâtul Eșanu Dan a recepționat somația preliminară înaintată de I.P. „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică”, motiv din care a solicitat prezentarea unui calcul detaliat privind cheltuielile suportate.

Astfel, reclamantul I.P. „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică” a prezentat un înscris denumit „Calcul detaliat”, conform căruia pretinde că:

-Pentru anul 2017, costul de întreținere a unui elev este de 10 728 lei.

-Pentru anul 2018, costul de întreținere a unui elev este 14 340 lei.

-Pentru anul 2019, costul de întreținere a unui elev este de 19 209 lei.

-Pentru anul 2020, costul de întreținere a unui elev este de 19 200 lei.

Reprezentantul pârâtului consideră că, calculul prezentat nu corespunde speței, or, costul studiilor „la contract” în prezenta instituție de învățământ pentru intervalul de referință nominalizat este cu mult mai mic, însă prin cererea de chemare în judecată se solicită întreținerea unui student la buget, ceea ce este diferențiat față de un student care desfășoară studii la contract.

Relatează că, I.P. „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică” nu a prezentat forma de gestiune economic-financiară a instituției, adică raportul între susținerea financiară din bugetul de stat și susținerea financiară din plățile efectuate de către elevii/studenții care învață contra cost.

Tot, I.P. „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică”, nu a prezentat legătura de cauzalitate dintre cheltuieli suportate și procesul educațional, la general, și în ceea ce privește studentul Eșanu Danu, în particular.

Consideră că, calculul desfășurat nu este suficient și că urmează a fi stabilită cuantumul taxelor de studii la specialitate 71420 „Automatizarea Proceselor Tehnologice”, pentru fiecare an de studii, perioada 2017-2022.

Susține că, Eșanu Dan a expediat trei cereri către I.P. „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică”, privind accesul la informație, care două au fost redicționate Ministerului Educației și Cercetării, conform competenței.

Notează că, cererile privind accesul la informație au fost înaintate cu scopul de a obține probe, care sunt relevante cauzei respective și pentru a fortifica poziției de apărare, or, reclamantul a omis să se expună în totalitate asupra prevederile speciale.

În acest sens, indică prevederile pct. 4 din Hotărârea de Guvern nr. 923 din data de 04.09.2001 „Cu privire la plasarea în câmpul muncii a absolvenților instituțiilor de învățământ superior și profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar de stat”, care în cazul în care tânărul specialist refuză să se prezinte la locul de lucru conform repartizării sau își suspendă activitatea înainte de expirarea termenului de trei ani stabilit, el este obligat să restituie în bugetul de stat cheltuielile pentru instruirea sa în volumul calculat de instituția - respectivă de învățământ**,** în baza Metodologiei de restituire la bugetul de stat a cheltuielilor pentru instruire, aprobată de Guvern, dacă normele speciale nu prevăd altfel.

Menționează că, până în prezent o astfel de metodologie nu a fost elaborată și mai mult reclamantul nu a invocat-o. Calculul prezentat de reclamant nu este fundamentat pe nici o regulă publică sau cunoscută de către Eșanu Dan la momentul încheierii contractului.

La fel, indică prevederile pct. 6, lit. b), c) și g), pct. 10, 17 și 28 din Regulamentul privind finanțarea în bază de cost per elev a instituțiilor publice de învățământ profesional tehnic, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1077 din 23.09.2016.

Astfel, reprezentantul pârâtului indică că reclamantul nu a furnizat toate datele în cererea de chemare în judecată, ori trebuia să o facă, nu doar din perspectiva faptului unui profesionist prin prisma legislației cu privire la protecția consumatorilor și din perspectiva regulilor de probațiune generală prevăzute în art.118 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Reiterează că, pârâtul Eșanu Dan a desfășurat învățământul secundar, tehnic și profesional și acesta trebuie să fie accesibil tuturor prin toate mijloacele potrivite, în special prin instaurarea în mod progresiv a gratuității lui, or, această este reglementat prin prevederile art.35 din Constituția Republicii Moldova, art.26 alin.(1) din Declarația

Universală a Drepturilor Omului și art.13 din Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, Hotărârea Curții Constituționale nr.27 din 29.09.1998, Hotărârea Curții Constituționale nr.26 din 19.09.2013 și Hotărârea Curții Constituționale nr.7 din 16.02.2017.

Afirmă că, reclamantul a înaintat niște solicitări nemotivate prin prisma faptului că, nu a descris, care a fost taxa de studii achitată în perioada de referință, care au fost contribuțiile de la bugetul de stat etc, iar toate aceste incertitudini nu pot fi interpretate decât în favoarea lui Eșanu Dan, în condiția în care art.60 alin.(3) din Codul educației, indică că învățământul profesional tehnic se finanțează: a) de la bugetul de stat; b) din taxele de studii achitate de către persoanele fizice și juridice interesate; c) din alte surse legal constituite.

Invocă că, reclamantul a indicat norme din Codul civil care nu poate produce efecte juridice, ori obligația (născută fie și din contract) nu e certă. Astfel, la momentul încheierii Contractului tip, Eșanu Dan precum și alți studenți nu cunoșteau ce întindere poate lua obligația care și-o asumă.

Explică că, în anul 2022 elevul/studentul care se înscria la I.P. ,,Centrul de Excelență în Energetică și Electronică", nu cunoaște, eventual datorie care va avea peste ani față de I.P. ,,Centrul de Excelență în Energetică și Electronică" , (fie 44 000, 84000 sau 124 000), în calitate de consumator de servicii, deoarece nu există o Metodologie, așa cum o cerea legea, iar cheltuielile pentru următorii ani, nici I.P. ,,Centrul de Excelență în Energetică și Electronică", nu le cunoaște.

Notează că, s-a expediat scrisoarea nr. 04-2/15 din 17.09.2021 către Avocatul Poporului, prin care s-a înaintat o propunere de perfecționare a legislației în temeiul art.27 lit. a) din Legea nr. 52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul) și s-a sesizat o problemă privind restituirea cheltuielilor de către absolvenții Academiei Militare a Forțelor Armate, care se regăsesc constatări pertinente și la cauza respectivă. După cum urmează: asumându-și responsabilitatea de restituire a cheltuielilor, absolvenții rămâneau confuzi în privința sumelor care le erau prezentate, pentru că acestea nu reflectau costul real al instruirii, erau exagerat de mărite și variate

Explică că, similare sunt și cazuri absolvenților tuturor instituțiilor de învățământ, care restituiau sume deduse în baza unor calcule proprii, în lipsa unei metodologii de calcul al cheltuielilor pentru instruire, stabilite printr-un act normativ.

În același context, Centru de politici și reforme a expediat scrisoarea nr. 108/19 către Guvern, prin care a notat că, studenții bugetari, care vor să își retragă actele de la universitate sau colegiu, sunt obligați, în Baza Hotărârii de Guvern nr. 923 și contractului top introdus prin aceasta, să restituie statului zeci de mii de lei, sume care sunt de câteva

ori mai mare decât contractul pentru studii și care sunt decise arbitrar sau aproape arbitrar de către instituția de învățământ.

Concluzionează că, Hotărârea de Guvern este ilegală, deoarece nu are bază juridică în vreo normă din Codul Educației din 2014, iar contractele tip semnate cu studenții bugetari conțin doar norme generale despre returnarea cheltuielilor studiilor.

Susține că, conform Hotărârii Curții de Conturi nr. HKK42/2016 din 22.11.2016 „ Cu privire la Raportul auditului privind performanța instrumentelor guvernamentale îndreptate la modernizarea/îmbunătățire serviciile or în cadrul sistemului educațional" se stipulează că, pregătirea universitară a specialiștilor din contul bugetului de stat rămâne a fi fără finalitate economică și impact cuantificabil. Astfel, încât doar 1 din 19 absolvenți ai instituțiilor de învățământ superior de stat din subordinea Ministerului Educației sunt repartizați în câmpul muncii conform necesităților statului.

Consideră reprezentantul pârâtului Eșanu Dan, avocatul Petru Istrati că, sunt în prezența unei probleme de sistem, iar conform portalul instanțelor judecătorești a observat că sunt declanșate foarte puține litigii referitor la încasarea cheltuielilor suportate, or, instituțiile de învățământ au conștientizat netemeinicia unor astfel de acțiuni.

La data de 27 octombrie 2022 în cadrul ședinței de pregătire a cauzei pentru dezbaterile judiciare, avocatul Petru Istrati, în interesele reclamantului (pârât) Eșanu Dan împotriva I.P. „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică" a depus acțiune reconvențională la cererea de chemare în judecată înaintată de reclamantul I.P. „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică" împotriva lui Eșanu Dan și Eşanu Valentina privind recuperarea cheltuielilor suportate pentru pregătirea cadrelor de specialitate cu finanțare de la bugetul de stat, prin care a solicitat următoarele:

– A dispune constatarea faptului discriminării de către Instituția Publică „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică" – a lui Eșanu Dan, IDNP *****, domiciliat în *****, în calitate de ex-student/elev finanțat din contul bugetului de stat, în raport cu studenții/elevii contra cost, sub aspectul stabilirii unor taxe diferențiate de instruire;

– A dispune constatarea faptului discriminării de către Instituția Publică „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică" – a lui Eșanu Dan, IDNP *****, domiciliat în *****, în calitate de ex-student/elevi exmatriculați din contul cărora Instituția Publică „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică" nu solicită restituirea cheltuielilor de instruire;

– A dispune încasarea din contul Instituția Publică „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică" în beneficiul lui Eșanu Dan IDNP *****, domiciliat în *****, a prejudiciului moral în mărime de 10 000 (zece mii) MDL;

– A dispune încasarea din contul Instituția Publică ,,Centrul de Excelență în Energetică și Electronică” în beneficiul lui Eșanu Dan IDNP *****, domiciliat în *****, a cheltuielilor de judecată, suma cărora urmează a fi concretizată pe parcursul examinării cauzei.

Ulterior, la data de 06.03.2023 prin intermediul secției de evidență și documentare procesuală a instanței de judecată, avocatul Petru Istrati reprezentantul lui Eșanu Dan, a fost depusă cerere privind retragerea (renunțarea) acțiunii reconvenționale și de a examina cererea de chemare în judecată în lipsa reclamantului (pârât) Eșanu Dan și a reprezentantului acestuia avocatul Istrati Petru.

La data de 15 martie 2023, reprezentantul pârâtului Eșanu Dan, avocatul Istrati Petru a înaintat cerere privind strămutarea cauzei în temeiul art.43 alin. (2) lit. f) Cod de procedură civilă, în rezultatul cauza civilă a fost expediată la Curtea de Apel Chișinău pentru soluționarea cereri privind strămutarea pricinii civile.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 aprilie 2023 a fost respinsă cererea privind strămutarea cauzei civile, la acțiunea înaintată de I.P. ,,Centrul de Excelență în Energetică și Electronică” împotriva lui Eșanu Dan și Eşanu Valentina privind recuperarea cheltuielilor suportate pentru pregătirea cadrelor de specialitate cu finanțare de la bugetul de stat.

La data de 31.07.2023, I.P. ,,Centrul de Excelență în Energetică și Electronică” prin intermediul poștei electronice a depus referință suplimentară înregistrată cu nr.1455, asupra cererii de renunțarea la acțiunea reconvențională asupra cererii de chemare în judecată depusă de I.P. ,,Centrul de Excelență în Energetică și Electronică” împotriva lui Eșanu Dan și Eşanu Valentina privind recuperarea cheltuielilor suportate pentru pregătirea cadrelor de specialitate cu finanțare de la bugetul de stat și a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei (sediul Telenești) din 02 august 2023, s-a admis cererea de retragere/renunțare a acțiunii reconvenționale depusă de avocatului Petru Istrati, reprezentantul reclamantului Eșanu Dan asupra cererii de chemare în judecată depusă de I.P. ,,Centrul de Excelență în Energetică și Electronică” împotriva lui Eșanu Dan și Eșanu Valentina privind recuperarea cheltuielilor suportate pentru pregătirea cadrelor de specialitate cu finanțare de la bugetul de stat și a cheltuielilor de judecată.

Aprecierea instanței de judecată a argumentelor părților și cadrul legal aplicabil situației litigioase:

În ședință de judecată s-a prezentat *reprezentantul reclamantului I.P. „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică”, avocatul Arina Țurcan-Donțu și Ion Donțu în*

bază de procură și a solicitat admiterea cererii de chemare în judecată pe motivele de fapt și de drept invocate în cererea de chemare în judecată.

În ședință de judecată nu s-a prezentat *pârâtul Eșanu Dan și reprezentantul acestuia, avocatul Petru Istrati,* dar la data de 01.08.2023 a înaintat referință suplimentară prin care a solicitat respingerea ca neîntemeiată a cererii de chemare în judecată depusă de I.P. ”Centrul de Excelență în Energetică și Electronică” împotriva lui Eșanu Dan și Eșanu Valentina. Totodată a solicitat de a fi desfășurată ședința de judecată în lipsa pârâtului Eșanu Dan și a reprezentantului acestuia, avocatul Istrati Petru cu amânarea pledoariilor pentru o altă dată. Astfel, în conformitate cu prevederile art.206 alin.(3 și 5) Cod de procedură civilă instanța de judecat a dispus examinarea pricinii civile în lipsa pârâților și a reprezentantului acestuia.

În ședința de judecată, reprezentantul reclamantului I.P. ”Centrul de Excelență în Energetică și Electronică”, avocatul Arina Țurcan-Donțu a susținut cererea de chemare în judecată pe motivele de fapt și de drept indicate, solicitând admiterea acesteia.

A declarat că potrivit ordinului directorului Centrului de Excelență în Energetică și Electronică nr.01-20/107-E din 05 august 2017, pârâtul Eșanu Dan a fost înmatriculat la studii cu finanțare de la bugetul de stat, la specialitatea „Automatizarea Proceselor Tehnologice”.

Conform art.1 din Hotărârea de Guvern nr.923/2001, începând cu anul de studii 2001-2002, instituțiile de învățământ superior și profesional tehnic postsecundar, cum este Centrul de Excelență vor încheia contracte cu studenții și elevii, înmatriculați în primul an de studii profesionale tehnice cu finanțare de la bugetul de stat și aceste contracte conțin inclusiv clauze, în baza ce ține de obligativitatea plasării ulterioare în câmpul muncii.

Explică că, Contractul - TIP este aprobat prin art.2 din Hotărârea de Guvern nr.923/2001, care nu este abrogată până la moment, prevede că studenții care sunt la buget, sunt obligați să absolvească, dacă s-au luat acest angajament, iar în cazul în care nu absolvesc, cu excepția unor categorii de persoane, urmează să restituie la stat acele surse financiare care au fost investite în educația lor.

Prin urmare, la momentul înmatriculării între I.P „Centrului de Excelență în Energetică și Electronică” și Eșanu Dan, care la acel moment era reprezentat de Eșanu Valentina, reprezentant legal, a fost încheiat Contractul-TIP. Acest Contract – TIP a fost semnat și a fost aprobat prin Regulamentul de organizare și desfășurarea studiului. În corespundere cu obligațiile contractuale semnate de către pârâți la pct.3.3 lit.e) din Contractul – TIP, elevul se obligă să restituie la bugetul de stat, în cazul exmatriculării, cheltuielile pentru instruirea în volum deplin calculat de instituția de învățământ. La

etapa când a fost semnat contractul, părților le-a fost cunoscută această clauză, nu au obiectat și au semnat acest contract.

Ulterior, conform ordinul Directorului IP „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică”, nr.01-22/392-E din 27.10.2020, în baza cererii personale depuse de Eșanu Dan, a fost dispusă exmatricularea acestuia, acesta, singur din propria inițiativă a depus cerere, deoarece nu a dorit să continue studiile la buget.

În acest context, susține că, având la baza prevederile Contractul – TIP, Centrul de Excelență și-a valorificat dreptul de a solicita restituirea sumei de 44 120 (patruzeci și patru mii o sută douăzeci) lei de la pârâți și i-a notificat în acest sens.

Neagă afirmația reprezentantului pârâtului precum că nu este metodologia restituirii calculului, or, suma solicitată este calculată conform prevederile pct.5 din Regulamentul privind finanțarea în bază de cost per elev și a Hotărârii Guvernului nr.1077/2016, care prevăd costul pentru fiecare elev în instituția profesională tehnică.

Indică că, somația a fost recepționată de către pârât, la care acesta a expediat în adresa reclamantului dezacordul cu referire la achitarea sumei. Astfel, la data de 23.12.2021 reclamantul a răspuns la dezacordul pârâtului Eșanu Dan.

Afirmă că, până în prezent pârâtul Eșanu Dan nu a achitat această datorie, care acesta era obligat să o restituie la bugetul de stat atât în virtutea contractului cât și a cadrului normativ, subsecvent Hotărârii de Guvern nr.923/2001.

Susține că, în cazul dat este un raport juridic obligațional născut dintr-un contract –TIP, pe care pârâtul Eșanu Dan l-a semnat și acest raport este reglementat de prevederile art.776 Cod civil.

Consideră că, cererea de chemare în judecată este una întemeiată atât sub aspecte de norme de drept cât și de circumstanțele de fapt invocate, or, Eșanu Dan nu a achitat costul cheltuielilor suportate de către stat pentru instruirea lui în cadrul I.P „Centrului de Excelență în Energetică și Electronică”, însă el și-a asumat-o prin contract această obligație, din care considerente solicită să fie admisă integral cererea de chemare în judecată.

A relatat cu referire la metodologia de restituire a cheltuielilor că urmează a fi dat o apreciere critică, or, calculul a fost făcut în baza pct.5 din Hotărârea de Guvern nr.1077/2016, care este în vigoare și în prezent.

Comunică că, în prezent Hotărârea de Guvern nr.1077/2016 nu este abrogată, iar cele indicate de partea pârâtă privind poziția avocatului poporului și a Institutului pentru Politici Publice pe marginea restituirii cheltuielilor de către studenții bugetari, nu sunt izvor de drept și sunt niște alegații plasate pe un seit, fără a avea valoare juridică.

Mai indică, răspunsul eliberat de Agenția pentru Protecția Consumatorului care clar s-a expus, că Contractul – TIP încheiat în baza Hotărârii de Guvern nr.923/2001, nu conține clauze abuzive, și respectiv Eșanu Dan nu a fost prejudiciat ca și consumator.

Susține că, la moment când a fost înmatriculat Eșanu Dan a avut posibilitatea să-și aleagă ori merge la buget și semnează contractul-tip, și achită toți banii dacă nu se angajează, ori merge la contract și achită taxa. Astfel, susține că pârâtul Eșanu Dan a ales să meargă la bugetul de stat și a încheiat contractul-tip, respectiv, statul a făcut această investiție în educația lui, care este în mărime de 44 120 lei ca a unui student la contract.

Invocă că, Eșanu Dan a fost exmatriculat la cererea sa personală, deoarece acesta nu a dorit să continue studiile. Nu a fost circumstanțe care ar exclude posibilitatea continuării studiilor. Pârâtul urma să-și asume obligațiile sale și să-le onoreze.

În ședința de judecată, reprezentantul reclamantului I.P. „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică”, Ion Donțu în bază de procură, a susținut în totalitate poziția avocatei Arina Țurcan-Donțu.

Suplimentar a explicat că toate instituțiile din țară de învățământ își întemeiază pretențiile în baza Hotărâri de Guvern nr.923/2001 și încasează de la foștii elevi/studenți exmatriculați, anume sumele calculate de către instituțiile respective.

Menționează că, aproximativ de doi ani pârâții prin diferite procedee juridice tergiversează examinarea cauzei și nu doresc benevol să restituie la bugetul de stat suma care le-a fost calculată în cererea de chemare în judecată.

Aprecierea instanței de judecată.

Studiind materialele dosarului, examinând probele administrate întru dovedirea celor invocate și raportându-le per ansamblu la prevederile legale ce guvernează spețа, instanța de judecată consideră necesar de a admite acțiunea înaintată, reieșind din considerentele ce succed.

În conformitate cu art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță şi pe probele cercetate în ședința de judecată.

Articolul 241 alin. (5) Cod de procedură civilă prevede că, în motivare se indică: circumstanțele cauzei, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

Suplimentar, instanța de judecată remarcă că hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanțele care au importanță la soluționarea cauzei și care au fost

verificate în ședința de judecată multilateral, complet și au fost elucidate probele privind circumstanțele constatate ale cauzei.

Concluziile privind circumstanțele de fapt ale cauzei se motivează în hotărâre prin probele enumerate în art.117 Cod de procedură civilă, iar în conformitate cu art.118 alin. (5) al aceluiași cod, instanța judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părților și altor participanți la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare și să dovedească faptele ce constituie obiectul probațiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.

În conformitate cu prevederile art.121 Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Articolul 130 alin (1) Cod de procedură civilă, statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art.240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

În conformitate cu prevederile art. 118 alin.(1)-(3) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Partea care nu a exercitat pe deplin obligația de a dovedi anumite fapte este în drept să înainteze instanței judecătorești un demers prin care solicită audierea părții adverse în privința acestor fapte dacă solicitarea nu se referă la circumstanțele pe care instanța le consideră dovedite. Circumstanțele care au importantă pentru soluționarea justă a pricinii sânt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Potrivit art. 5 alin. (1) Cod de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanța judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.

Conform prevederilor art.9 alin.(1) şi alin. (2), lit. a) Codul civil, drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sunt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile. Drepturile şi obligaţiile civile apar din contracte şi din alte acte juridice.

În conformitate cu art.774 alin. (1) Cod civil, în virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Conform art.775 alin.(1) Cod civil, debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării şi stingerii obligației.

Potrivit art. 776 Codul civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

În corespundere cu art. 858 alin.(2) Codul civil, obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul şi în momentul stabilit.

În temeiul art.992 alin.(1) din Codul Civil, contract este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice, iar potrivit art.993 alin.(2), părțile contractante pot încheia în mod liber, în limitele dispozițiilor legale imperative, contracte şi pot stabili conținutul lor.

Din analiza normelor de drept sus-indicate, instanța notează că, obligațiile născute din acte juridice, trebuie executate în modul convenit de părți, așa cum prin încheierea actului juridic civil părțile își asumă anumite drepturi și obligații civile de executarea corespunzătoare a cărora sunt ținute, or, potrivit art.996 Cod civil, care reglementează forța obligatorie a contractului, contractul poate fi modificat sau rezolvit numai în conformitate cu clauzele sale ori prin acordul părților, dacă legea nu prevede altfel.

În sensul prevederilor art.1 din Hotărîrea de Guvern nr.923 din 04.09.2001 cu privire la plasarea în cîmpul muncii a absolvenților instituțiilor de învățămînt superior și profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar de stat", care stabileşte că începînd cu anul de studii 2001-2002, instituţiile de învăţământ superior şi profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar de stat vor încheia cu studenţii şi elevii, înmatriculaţi la anul 1 de studii superioare de licență, de master, profesional tehnice pe locuri cu finanţare de la buget contracte privind instruirea şi plasarea lor în cîmpul muncii după absolvire în funcţie de necesităţile statului.

Totodată conform prevederilor art.2 din Hotărîrea de Guvern nr.923 din 04.09.2001 „Cu privire la plasarea în cîmpul muncii a absolvenților instituțiilor de învățămînt superior și profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar de stat" că se aprobă, conform anexei, Contractul-TIP privind realizarea studiilor în instituţiile de învăţământ superior şi profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar pe locuri cu finanţare bugetară şi plasarea tinerilor specialişti în cîmpul muncii.

În acest sens, conform pct.3.3 lit.e) din contractul -tip, elevul se obligă: să restituie la bugetul de stat, în cazul exmatriculării sau neprezentării la locul de muncă conform

repartizării și al încălcării termenului indicat în prezentul contract, cheltuielile pentru instruirea sa în volumul calculat de instituția de învățământ respectivă.

Din probatoriul cauzei, cât și din opiniile părților, se atestă cert faptul că, între reclamant și pârât există raporturi obligaționale ce rezultă din contractul-tip privind realizarea studiilor în instituțiile de învățământ superior și mediu de specialitatea (la zi) în grupele cu finanțare bugetară și plasarea tinerilor specialiști în câmpul muncii, or, la data de 05 august 2017 Eșanu Dan și părintele Eșanu Valentina a semnat contractul-tip a elevului/studentului a I.P. „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică", prin care au confirmat că a fost informat despre prevederile pct.3.3 lit.e) din contract, potrivit căreia elevul se obligă să restituie la bugetul de stat, în cazul exmatriculării, cheltuielile pentru instruirea în volumul calculat de instituția de învățământ. (f.d.8)

La fel, s-a stabilit că I.P. „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică" în baza contractului-tip a emis ordinul nr.01-20/107-E din 05 august 2017 privind admiterea la studii cu finanțare de la bugetul de stat, la specialitatea „Automatizarea Proceselor Tehnologice" (71420), în grupa AT-0117. (f.d. 5)

I.P. „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică" prin ordinul nr.01-22/392-E din 27.10.2020 a exmatriculat elevul Eșanu Dan, din motivul restanțelor academice. (f.d.7)

Așadar, pârâtul Eșanu Dan a studiat doar 3 ani în cadrul I.P. „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică", deși conform contractului urma să studieze patru ani, respectiv, din motivul restanțelor academice și la cererea lui Eșanu Dan a fost exmatriculat.

Potrivit informației I.P. „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică" 01-33G/1016 din 23.12.2021 cheltuielile de instruire pe toată perioada anilor de studii a lui Eșanu Dan, a constituit suma de 44 120 (patruzeci și patru mii o sută douăzeci) lei. (f.d. 12)

În consecință, ținând cont de faptul că, pârâtul Eșanu Dan nu și-a executat obligația de studii și plasarea ulterioară a acestuia în câmpul muncii, instituie drept consecință obligația acestuia de restituire a cheltuielilor suportate, mai mult ca atât în circumstanțele în care acesta a semnat contractul-tip prin care a exprimat acordul scris de a respecta condițiile prevederilor legale.

În contextul dat, instanța reiterează prevederile pct. 2 din Hotărârea Guvernului nr.1077 din 29.06.2016 cu privire la finanțarea în bază de cost per elev a instituțiilor publice de învățământ profesional tehnic, care stabilește că Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale vor asigura finanțarea instituțiilor publice de

învățământ profesional tehnic din subordine, în bază de cost per elev, conform anexelor nr. 1, nr.3 şi nr.4.

Conform calculului prezentat de reclamant, în coraport cu perioada de studii desfășurată 01.09.2017-27.10.2020, de facto cheltuielile suportate de I.P. „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică” constituie suma de 44 120 (patruzeci și patru mii o sută douăzeci) lei. (f.d.12)

Astfel, drept urmare a încetării raporturilor de studii înaintea împlinirii termenului și plasarea ulterioară a acestuia în câmpul muncii stabilit prin Lege și asumate în baza contratului-tip, au devenit incidente dispozițiile referitoare la răspunderea elevului/studentului și a reprezentantului acestuia, la caz a lui Eșanu Dan și Eșanu Valentina, în sensul restituirii cheltuielilor suportate de către reclamant în perioada instruirii pârâtului în cadrul I.P. „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică”.

Nu poate fi reținut argumentele pârâților și a avocatului acestora, precum că calculul prezentat de I.P. „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică” nu sunt individualizate real, fiind neîntemeiat, reieșind din faptul că în calculul prezentat este calculată pentru un elev la taxe, ce nu corespunde realității, deoarece nu s-a luat în considerare acel fapt că instituția de învățământ beneficiază și de susținere financiară din bugetul de stat, precum și din plăți efectuate de către elevii/studenții care învață contra cost, nu a prezentat legătura de cauzalitate dintre cheltuieli suportate și procesul educațional. Or, în devizul cheltuielilor prezentat de I.P. „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică”, sunt incluse și descifrate cheltuielile suportate de instituția de învățământ în perioada de studii 2017- 2020, la general, dar nu în parte pentru elevul-studentul Eșanu Dan la specialitate 71420 „Automatizarea Proceselor Tehnologice” și mai mult, acest calcul urma a fi prezentat în baza unei metodologii de restituire la bugetul de stat a cheltuielilor pentru instruire, aprobată de Guvern, aceste argumente sunt declarative, or în acest sens nu au fost prezentate probe care ar dovedi contrariul.

Mai mult de cît atât, pârâții și avocatul acestuia nu a ținut cont de prevederile pct.1 al Hotărîrii de Guvern nr.923 din 04 septembrie 2001, cu privire la plasarea în câmpul muncii a absolvenților instituțiilor de învățământ superior și profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar de stat, care stabileşte că, începînd cu anul de studii 2001-2002, instituţiile de învăţământ superior şi profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar de stat vor încheia cu studenţii şi elevii, înmatriculați la anul 1 de studii superioare de licență, de master, profesional tehnice pe locuri cu finanțare de la buget contracte privind instruirea şi plasarea lor în cîmpul muncii după absolvire în funcție de necesitățile statului, la caz Eșanu Dan și Eșanu Valentina, prin semnarea contractului a acceptat tacit calculul efectuat de I.P. „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică”.

Instanța de judecată reține că, înainte de a semna contractul-tip și anume prevederile pct.3.3.lit.e) din contract dat, prin care se obligă să restituie la bugetul de stat cheltuielile pentru instruirea sa în volumul calculat de instituția de învățământ respectivă, în cazul exmatriculării sau neprezentării la locul de muncă conform repartizării și al încălcării termenului indicat în prezentul contract, în modul stabilit de I.P. „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică”, elevul Eșanu Dan a avut posibilitate să solicite eliberarea informației ce ține de modul de efectuare a calculului cheltuielilor respective, însă odată ce la etapa de înmatriculare la instituția de învățământ și la semnarea contractului Eșanu Dan împreună cu Eșanu Valentina nu a înaintat vreo obiecție în acest sens, la moment nu pot fi reținute argumentele pârâților și a reprezentantului acestuia prin care ultimul exprimă dezacordul cu aceste calcule și cu restituirea sumei.

Prin urmare, instanța de judecată consideră cererea de chemare în judecată întemeiată și urmează de a fi încasat în mod solidar de la Eșanu Dan și Eșanu Valentina în interesele căruia a acționat în calitate de reprezentant legal, în beneficiul I.P. „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică” suma de 44 120 (patruzeci și patru mii o sută douăzeci) lei cu titlu de cheltuieli suportate pentru pregătirea cadrelor de specialitate cu finanțare de la bugetul de stat.

Cu referire la pretenția reclamantului privind compensarea cheltuielilor de judecată, instanța relevă următoarele.

Se atestă, că în cadrul prezentului proces, interesele reclamantei IP „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică”, au fost reprezentate de avocatul Arina Țurcan-Donțu, iar pentru serviciile prestate de acest avocat, reclamantul a achitat suma de 6 200 lei cu titlu de onorariu, fapt confirmat prin factura Fiscală Seria *****, nr. ***** din ***** ((f.d.63, vol.3).

Conform art.82 din Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei.

Conform art.90 lit.i) CPC, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte: cheltuielile de efectuare a cheltuielile de asistenţă juridică.

Conform art. 94 alin. (1) CPC, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului - proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

Conform art. 96 alin.(1), $(1)^1$ CPC, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile.

Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Pornind de la practica și jurisprudența dezvoltată de CtEDO, cheltuielile de asistență juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată); copia de pe facturile de strictă evidență, emisă pentru clienți-persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație; listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).

Pentru determinarea cuantumului compensației acordate, instanța de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ține cont de: complexitatea cauzei; noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; aportul avocatului la soluționarea cauzei; timpul și munca depusă de avocat; aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoștințe tehnice speciale, cunoașterea profundă a unor reglementări de profil, cunoașterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici etc.); faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; rezultatul obținut; restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei; natura și durata relației dintre avocat și client; experiența, reputația și abilitatea avocatului; justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză; alți factori, la discreția instanței. Totodată, în jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului (cauza Costin versus România, hotărârea din 26 mai 2005; cauza Străin și alții versus România, hotărârea din 21 iulie 2005; cauza Petre versus România, hotărârea din 27 iulie 2006, etc.) s-a statuat că partea care a câștigat procesul nu va putea obține rambursarea unor cheltuieli decât în măsura în care se constată realitatea, necesitatea și caracterul lor rezonabil.

Totodată, în jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului (cauza Costin versus România, hotărârea din 26 mai 2005; cauza Străin și alții versus România, hotărârea din 21 iulie 2005; cauza Petre versus România, hotărârea din 27 iulie 2006, etc.) s-a statuat că partea care a câștigat procesul nu va putea obține rambursarea unor cheltuieli decât în măsura în care se constată realitatea, necesitatea și caracterul lor rezonabil.

Astfel, având la bază criteriile de stabilire a cheltuielilor de asistență juridică, instanța de judecată va încasa din contul lui Eșanu Dan și Eșanu Valentina în beneficiul I.P. „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică” suma de 6 200, 00 (șase mii două

sute, 00) lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, cuantum pe care instanța îl apreciază ca fiind real, necesar și rezonabil.

La determinarea cuantumului cheltuielilor de asistență juridică adjudecat reclamantei, instanța a luat în considerație complexitatea cauzei, numărul ședințelor de judecată, timpul necesar pentru întocmirea cererii de chemare în judecată și prezența avocatului la ședințele de judecată.

Tot la cheltuieli de judecată, în circumstanța în care acțiunea reclamantului a fost admisă integral, însă în conformitate cu prevederile art.85 alin.(1) lit.i) Cod de procedură civilă, acesta este scutit de la achitarea taxei de stat, instanța de judecată consideră necesar de a soluționa și chestiunea privind încasarea cheltuielilor de judecată cu titlu de taxă de stat.

Potrivit art.98 alin.(1) CPC, cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pîrît proporţional părţii admise din acţiune dacă pîrîtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

Conform art.3 alin.(1) lit.a) din legea taxei de stat nr.1216 din 03 decembrie 1992, pentru cererile de chemare în judecată privitor la litigiile cu caracter patrimonial, se încasează taxa de stat în mărime de 3% din valoarea acţiunii sau din suma încasată, dar nu mai puţin de 150 lei şi nu mai mult de 25 000 lei de la persoanele fizice şi nu mai puţin de 270 lei şi nu mai mult de 50 000 lei de la persoanele juridice.

Prin urmare, ținând cont de prevederile art.3 alin.(1) lit.a) al Legii taxei de stat, instanța de judecată consideră necesar de a încasa în mod solidar de la Eșanu Dan și de la Eșanu Valentina în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 1 323,60 (o mie trei sute douăzeci și trei, 60) lei, pentru pretențiile cu caracter patrimonial, reieșind din suma acțiunii admise.

În conformitate cu art. 238-241 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,

h o t ă r ă ş t e:

Se admite cererea de chemare în judecată depusă de I.P. „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică” împotriva lui Eșanu Dan și Eșanu Valentina privind recuperarea cheltuielilor suportate pentru pregătirea cadrelor de specialitate cu finanțare de la bugetul de stat și a cheltuielilor de judecată.

Se încasează în mod solidar de la Eșanu Dan și Eșanu Valentina în beneficiul I.P. „Centrul de Excelență în Energetică și Electronică” suma de 50 320,00 (cincizeci mii trei sute douăzeci, 00) lei, inclusiv 44 120,00 (patruzeci și patru mii o sută douăzeci, 00) lei, cu titlul de cheltuieli suportate pentru instruirea lui Eșanu Dan în cadrul I.P. „Centrul de

Excelență în Energetică și Electronică” și 6 200, 00 (șase mii două sute, 00) lei cu titlul de cheltuieli de asistență juridică.

Se încasează în mod solidar de la Eșanu Dan și Eșanu Valentina în beneficiul statului, taxa de stat în sumă de 1 323,60 (o mie trei sute douăzeci și trei, 60) lei.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Orhei, sediul Telenești.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Gheorghe Ciobanu